

بررسی همراهی پلی مورفیسم‌های ژن گیرنده ویتامین D با بیماری‌های التهابی روده در ایران

دکتر نصرت‌اله نادری^۱، دکتر آلمانا فرنود^۲، منیژه حبیبی^۲، دکتر فرامرز درخشان^۱، دکتر زهرا مطهری^۲، دکتر محمدرضا آگاه^۲، دکتر الهام ولی خوجینی^۲، هدیه بالایی^۲، دکتر همایون زجاجی^۱، مهتا غفارزاده راد^۲، دکتر رحیم آقازاده^۲، دکتر ناصر ابراهیمی دریانی^۴، دکتر بابک نوری نیر^۱، دکتر محمدرضا زالی^۳

^۱ استادیار، مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۲ پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۳ استاد، مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۴ استاد، بخش گوارش، بیمارستان امام خمینی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

زمینه و هدف

ژن‌های متفاوتی از جمله ژن گیرنده ویتامین D را در پایه ژنتیکی بیماری التهابی روده (IBD*) دخیل می‌دانند. یافتن فراوانی پلی مورفیسم‌های این ژن و همراهی احتمالی آنها با بیماری التهابی روده می‌تواند درک بیشتری از پایه ژنتیک این بیماری‌ها فراهم آورد. هدف از این مطالعه، بررسی همراهی چهار پلی مورفیسم ژن گیرنده ویتامین D (Apa I, Taq I, Bsm I, Fok I) با بیماری التهابی روده در ایران است.

روش بررسی

در یک مطالعه مورد-شاهدی، ۱۰۰ بیمار مبتلا به کولیت اولسروز، ۵۰ بیمار مبتلا به کرون و ۱۵۰ شاهد بدون سابقه بیماری‌های گوارشی از بیماران مراجعه‌کننده به سایر بخش‌های بیمارستان، که از نظر جنس و سن با دو گروه بیماران همسان شده بودند، انتخاب گردیدند. این افراد در طی سال ۱۳۸۳ به بیمارستان طالقانی مراجعه کردند. بررسی پلی مورفیسم‌های ژن VDR** به روش PCR-RFLP*** انجام گرفت.

یافته‌ها

فراوانی آلل پلی مورفیک f/f در بیماران کولیت اولسروز و کرون بیش از گروه شاهد به دست آمد (به ترتیب $p = 0/019$ و $OR = 1/581$ و $p < 0/001$ و $OR = 2/642$). همچنین ژنوتیپ f/f در بیماران کولیت اولسروز و کرون در مقایسه با گروه شاهد فراوانی بیشتری داشت (به ترتیب $p = 0/01$ و $OR = 2/774$ و $p < 0/001$). سایر پلی مورفیسم‌های ژن VDR با بیماری کولیت اولسروز و کرون مرتبط نبودند. ($OR = 5/947$)

نتیجه‌گیری

بین آلل پلی مورفیک Fok I و ابتلا به بیماری التهابی روده در ایران ارتباط وجود دارد، ولی بین پلی مورفیسم‌های Apa I، Taq I و Bsm I با IBD ارتباط معنی‌داری به دست نیامد.

کلید واژه: بیماری التهابی روده، کولیت اولسروز، کرون، گیرنده ویتامین D، پلی مورفیسم

گوارش / دوره ۱۱، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۵، ۱۵۰-۱۵۷

تاریخ دریافت: ۸۵/۳/۳۰

تاریخ اصلاح نهایی: ۸۵/۶/۱۴

تاریخ پذیرش: ۸۵/۶/۱۴

زمینه و هدف

بیماری التهابی روده (IBD) اختلال مزمن دستگاه گوارش است که از عملکرد نامناسب سیستم ایمنی در برابر باکتری‌های روده ناشی می‌شود. نقش فاکتورهای ژنتیکی در بیماری التهابی روده در ابتدا به وسیله مطالعات اپیدمیولوژیکی مطرح گردید که تجمع فامیلی این بیماری را

نویسنده مسئول: تهران، بزرگراه چمران، خیابان یمن، بیمارستان

طالقانی، مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد

تلفن: ۲۲۴۱۸۸۷۱ و ۲۲۴۱۷۲۸۳، نمابر: ۲۲۴۱۸۸۷۰

E-mail: farnood@medinews.com

گزارش کرده بودند (۱ و ۲)، با پیشرفت‌های روزافزون در تکنیک‌های آزمایشگاهی و انجام مطالعات گسترده ژنومی در بیماران مبتلا به IBD، مناطق متعددی از ژنوم در ارتباط با این بیماری شناخته شدند. مناطق مذکور بر روی کروموزوم‌های ۱۲q۱۶ (IBD 1)، ۱۳q۱۲ (IBD 2)، ۱۳p۶ (IBD3)، ۱۱q۱۴ (IBD 4)، ۳۱-۳۳q۵ (IBD 5)، ۱۳p۱۹ (IBD 6)، ۳۶p۱۳ (IBD 7)، ۱۶p۱۶ (IBD 8) و ۳p۲۱ (IBD 9) قرار دارند. (۵-۲)، بسیاری از ژن‌های

* Inflammatory Bowel Disease

** Vitamin D Receptor

*** Polymerase Chain Reaction-Restriction Fragment Length Polymorphism